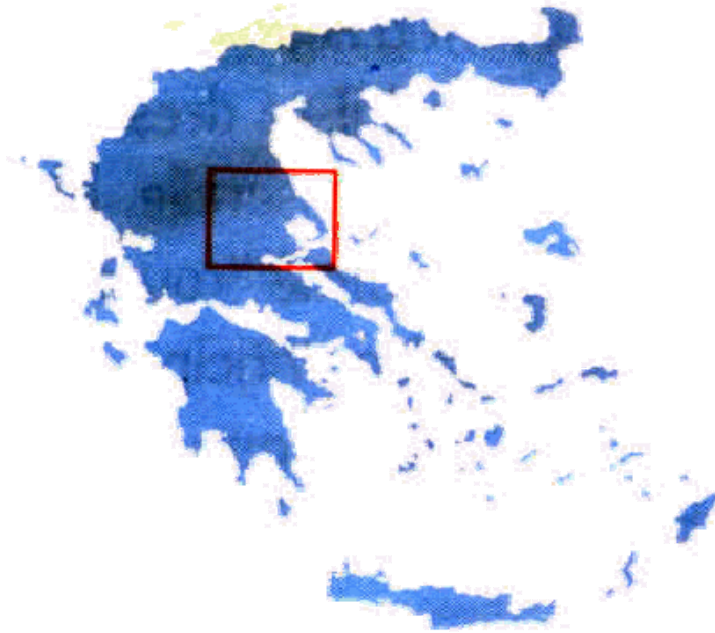
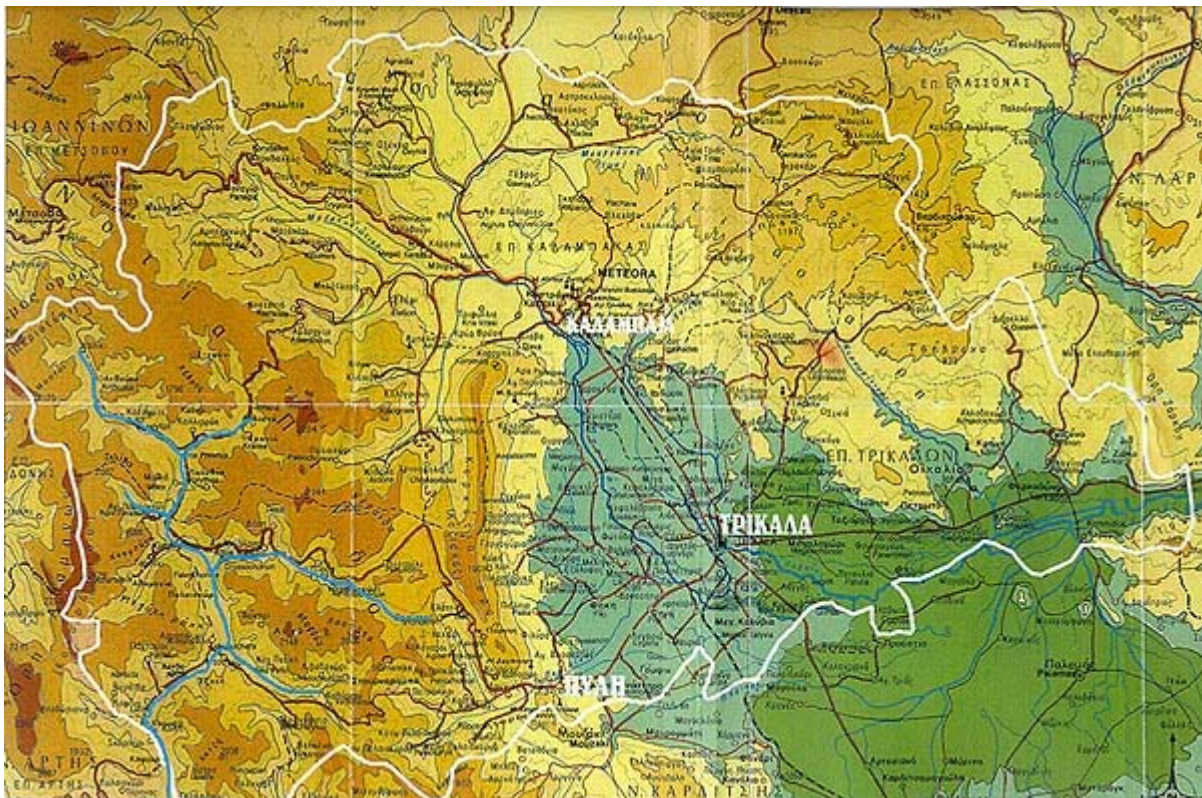

Ο ΝΟΜΟΣ ΤΡΙΚΑΛΩΝ

Ο Ν. Τρικάλων βρίσκεται στο ΒΔ μέρος της Θεσσαλίας και συνορεύει προς Β με τον Ν. Γρεβενών, Α με τον Ν. Λάρισας, Δ με τους Ν. Ιωαννίνων και Άρτας και Ν. με τον Ν. Καρδίτσας.

Καταλαμβάνει έκταση 3.384 τ.χ. και κατά τα 4/5 του είναι ορεινός και ημιορεινός.

Η οροσειρά της Πίνδου στο Δυτικό τμήμα του και οι χαμηλότερες οροσειρές των Χασίων και Αντιχασίων στο Βόρειο τμήμα του αποτελούν τον ορεινό όγκο του νομού.

Πρωτεύουσα του ομώνυμου νομού και επαρχίας τα Τρίκαλα καθώς επίσης και έδρα του Δήμου Τρικκαίων. Είναι κτισμένη στους πρόποδες του τελευταίου λόφου του ορεινού όγκου που κατεβαίνει από τα Χάσια προς τον Θεσσαλικό κάμπο. Ο πληθυσμός του Δήμου σύμφωνα με την απογραφή του 1991 ανέρχεται σε 48.962 κατοίκους, αλλά σύμφωνα με πηγές του Δήμου, υπολογίζεται ότι στην πόλη κατοικούν περί τους 70.000 κατοίκους.

ΓΕΩΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ

Το κύριο χαρακτηριστικό της γεωμορφολογίας του νόμου, όπως φαίνεται και στον παραπάνω χάρτη, είναι η ορεινότητα του εδάφους, η έντονη κάλυψη από παραγωγικά δάση και οι μεγάλες εκτάσεις βοσκοτόπων. Το 66% της έκτασης είναι ορεινό, το 14% ημιορεινό και μόνο το 20% πεδινό.

Όσον αφορά στις χρήσεις γης, έχουμε:

- Βοσκότοποι: 42%
- Δάση: 30%
- Γεωργική γη: 20%
- Λοιπές εκτάσεις: 8%

ΠΑΡΑΓΩΓΗ

Σχετικά με τη δομή του παραγωγικού συστήματος του νομού Τρικάλων, πρέπει να σημειώσουμε ότι στηρίζεται κυρίως στον πρωτογενή τομέα (δείτε περισσότερα στοιχεία στη συνέχεια και στο κεφάλαιο της απασχόλησης). Συγκεκριμένα, στον τομέα της **γεωργίας** καλλιεργούνται γύρω στα 670.000 στρέμματα (20% της συνολικής έκτασης) με σημαντική παραγωγή σε δυναμικές καλλιέργειες όπως βαμβάκι, καπνός, οπωροκηπευτικά, σιτάρι, καλαμπόκι κλπ. Τα κύρια **κτηνοτροφικά** προϊόντα είναι το αιγοπρόβειο και αγελαδινό γάλα (τροφοδοτεί τα 3 μεγάλα εργοστάσια του γάλακτος του νομού και καλύπτει τις ανάγκες σε εσωτερική κατανάλωση, ενώ εξάγει σημαντικές ποσότητες σε τυρί διαφόρων τύπων - κυρίως φέτα, κασέρι και γιαούρτι), το κρέας (γύρω στους 20.000 τόνους) και άλλα ζωοκομία προϊόντα.

Τα **δάση** από την πλευρά τους (το 30% του νομού καλύπτεται από αυτά), τα οποία είναι κυρίως ελάτης, δρυός και οξιάς, αποτελούν σημαντική πηγή παραγωγής πρώτης ύλης (ετήσια παραγωγή 150.000 τόνοι ξυλείας συνολικά, στρογγυλής και καύσιμης) αλλά και απασχόλησης για τους κατοίκους των ορεινών περιοχών.

Στο σύμπλεγμα του Ασπροποτάμου διαβιεί εκλεκτής ποιότητας **πέστροφα**. Στην περιοχή λειτουργεί μονάδα παραγωγής γόνου του δασαρχείου Καλαμπάκας, ενώ υπάρχει αρκετός αριθμός ερασιτεχνικών αλιείων που ασχολούνται με την αλιεία της πέστροφας.

ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ

Λόγω του αγροτικού χαρακτήρα της περιοχής, οι περισσότερες μονάδες μεταποίησης σχετίζονται με τα προϊόντα του πρωτογενή τομέα (μάλλινα, βαμβακερά, τυροκομικά, αλλαντικά, προϊόντα ξύλου.)

Η λειτουργία σημαντικού αριθμού αλευροβιομηχανιών, τυροκομείων, 2 μεγάλων εργοστασίων ξυλείας του Δασαρχείου Καλαμπάκας και της Ε.Α.Σ. Καλαμπάκας, πολλών μικρών πιστηρίων, δύο μονάδων μίξης ζωοτροφών, πολλών μικρών βιοτεχνιών και η ιδιαίτερα αναπτυγμένη οικοτεχνία, το είδος και το μέγεθος της αγροτικής παραγωγής, όλα αυτά επιβεβαιώνουν τον χαρακτήρα της μεταποίησης.

Η διάθεση της αγροτικής παραγωγής έχει αποδέκτες της Ενώσεις Αγροτ. Συνεταιρισμών και τους ιδιώτες, τόσο της περιοχής όσο και του λοιπού Νομού ενώ σημαντικές είναι και οι εξαγωγές σε βαμβάκι, πεπονοειδή κλπ. Από τα κτηνοτροφικά προϊόντα το αιγοπρόβειο γάλα διατίθεται στα τυροκομεία της περιοχής και το αγελαδινό σε βιομηχανίες παραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων, που λειτουργούν αποδοτικότερα στον νομό, ενώ το μαλλί σε βιοτεχνικά λαναριστήρια της περιοχής, απ' όπου παίρνουν το νήμα για την κατασκευή μάλλινων υφαντών και λοιπών ειδών οικοτεχνίας. Πρέπει να σημειωθεί ιδιαίτερα η κατασκευή παραδοσιακών υφαντών και λοιπών ειδών χειροτεχνίας είτε υπό μορφή οικοτεχνίας, είτε υπό μορφή μικρών βιοτεχνιών οικογενειακής μορφής.

Σημαντικό να αναφερθεί ότι η συμμετοχή του Β' γενή τομέα στο Ακαθάριστο Περιφερειακό Προϊόν είναι της τάξης του 25%, ενώ για το σύνολο της χώρας ξεπερνά το 33%. Στο νομό μας λειτουργούν σήμερα γύρω στις 50 βιομηχανίες, πάνω από 2.200 βιοτεχνίες, και 2.760 επαγγελματικές και εμπορικές επιχειρήσεις.

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Η σχετικά μικρή κλίμακα βιομηχανικής παραγωγής και ο έντονα δασικός και γεωργοκτηνοτροφικός χαρακτήρας της περιοχής, προσδιορίζουν σαφώς και τον χαρακτήρα της απασχόλησης, που διοχετεύεται στον πρωτογενή κύριο τομέα. Στον άξονα **Καλαμπάκας-Μετεώρων – Πύλης** και των γύρω χωριών, λόγω των ποικίλων δραστηριοτήτων, η απασχόληση καλύπτει και τους τρεις τομείς της οικονομίας, με σημαντικό ποσοστό απασχολούμενων- πλήρως και αποκλειστικά –με τον τουρισμό κυρίως στην Καλαμπάκα και Καστράκι, λόγω Μετεώρων.

Στο **κύκλωμα Ασπροποτάμου**, λόγω της δασικής κάλυψης της περιοχής, αφορά κυρίως τα δάση, την κτηνοτροφία και τον τουρισμό, -εξ' αιτίας του υψηλού παραθεριστικού τουρισμού, συμπληρωματικά Δε τη γεωργία.

Στο σύμπλεγμα **Χασιών-Αντιχασίων**, η δραστηριότητα του ενεργού πληθυσμού επικεντρώνεται στους τομείς της γεωργίας και της κτηνοτροφίας. Στην υπόλοιπη **πεδινή περιοχή** οι κάτοικοι της ασχολούνται με την γεωργία (δυναμικές καλλιέργειες, γεωργικές επιχειρήσεις, θερμοκήπια κλπ). Στην **πόλη** τέλος, το μεγαλύτερο μέρος ασχολείται με την παροχή υπηρεσιών (

εμπόριο, υπηρεσίες, μικρές και μεσαίες βιοτεχνίες, οικοδομές κλπ), και αρκετά σημαντικό ποσοστό εργαζομένων στις βιομηχανίες της περιοχής, τόσο μέσα και

πέριξ της πόλης, όσο και κατά μήκος των οδικών αξόνων Τρικάλων-Καλαμπάκας, Τρικάλων- Λάρισας, Τρικάλων – Καρδίτσας και Τρικάλων – Πύλης.

Είναι η γενέτειρα του πρώτου γιατρού χωρίς σύνορα, του Ασκληπιού (1247 π.Χ.). Μέρος του φημισμένου στην αρχαιότητα Ασκληπιείου έχει βρεθεί και η αρχαιολογική σκαπάνη φέρνει στο φως καινούργια ευρήματα (τα μισά, γιατί τα άλλα μισά κάποιοι κάπου κάποτε φρόντισαν να καλύψουν κτίζοντας πολυκατοικία!).

Πρόκειται για μία επίπεδη σε γενικές γραμμές πόλη, στο κέντρο της οποίας δεσπόζει ο λόφος του προφήτη Ηλία, το Φρούριο και το ρολόι του. Πρόβλημα χώρου στα Τρίκαλα δεν υπάρχει αφού η πόλη είναι κτισμένη στον Θεσσαλικό κάμπο (κοντά στο δυτικό άκρο του), έτσι μπορεί και "εξαπλώνεται", αποφεύγοντας τον συνωστισμό! Χωρίς ανηφόρες ή κατηφόρες, όπως καταλαβαίνετε η πόλη είναι ιδανική για μεταφορές με ποδήλατο. Δεν είναι τυχαίο το ότι η πόλη στα μάτια κάποιου επισκέπτη, φέρνει κάτι από Πεκίνο! Το να βρίσκεσαι στον κάμπο έχει τα καλά του αλλά έχει βέβαια και τα κακά του ιδίως το καλοκαίρι. Ο χειμώνας συνήθως περνάει με λίγα έως ελάχιστα μέσα στην πόλη, χιόνια, το καλοκαίρι όμως μεταξύ μας (και μην το κάνουμε και θέμα) είναι ανυπόφορο! σε μία μέση καλοκαιρινή μέρα, οι 37⁰ C είναι μάλλον κάτι συνηθισμένο, όπως επίσης και οι ξαφνικές καλοκαιρινές μπόρες. οι Τρικαλινοί πάντως δεν δείχνουν να "σκάνε" αφού σε μισή ώρα μπορούν να βρίσκονται σε κάποιο από τα κοντινά ορεινά θέρετρα, με πιο συνηθισμένο αυτό της [Ελάτης ή Τύρνας](#). (Η Τύρνα έχει διπλή ονομασία μία για το εσωτερικό "Τύρνα" και μία για το εξωτερικό "Ελάτη"!)

Τα Τρίκαλα διακρίνονται για την καλή ρυμοτομία τους, με μεγάλους και ευθείς δρόμους, με πολλές και όμορφες πλατείες και άλση. Πολλά είναι τα αξιοθέατα που μπορεί κανείς να επισκεφτεί στα Τρίκαλα και την ευρύτερη περιοχή. Η κεντρική γέφυρα της πόλης κατασκευασμένη το 1886, το Φρούριο με το ρολόι του που φαίνεται και στην παραπάνω φωτογραφία, η παλιά συνοικία της πόλης

ακριβώς κάτω από το Φρούριο, ο ζωολογικός κήπος στο λόφο του προφήτη Ηλία, το **Κουρσούμ Τζαμί**, το Λαογραφικό Μουσείο, η Δημοτική Πινακοθήκη, το Μουσείο Κατσικογιάννη, το Κέντρο Λαϊκής Μουσικής όπου φυλάσσονται προσωπικά ενθυμήματα των Τρικαλινών βάρδων της λαϊκής μουσικής Τσιτσάνη, Καλδάρα, Βίρβου, η Δημοτική βιβλιοθήκη κα.

Στα Τρίκαλα εδώ και μερικά χρόνια λειτουργεί και Πανεπιστημιακή σχολή. Πρόκειται για το [Τμήμα Φυσική Αγωγής και Αθλητισμού](#) (ΤΕΦΑΑ), το οποίο άρχισε τη λειτουργία του ως αυτόνομο τμήμα (υπαγόμενο πάντα στο [Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας](#)) μέσα στη δεκαετία του '90 και μετά από μαζικούς και συνεχείς αγώνες των Τρικαλινών. Η αθλητική παράδοση της πόλης άλλωστε μετρά πολλά χρόνια. Τρικαλινός είναι ο παγκόσμιος πρωταθλητής του άλματος επί κοντώ Χρ. Παπανικολάου, η παγκόσμια πρωταθλήτρια του ακοντισμού Σοφία Σακοράφα, ο ολυμπιονίκης μας στην ποδηλασία Δημήτρης Γεωργαλής, ο σημερινός 200άρι Περικλής Ιακωβάκης κα.

Αν και δεν μπορούμε να είμαστε αντικειμενικοί, τα Τρίκαλα θεωρούνται μία από τις ομορφότερες πόλεις της Ελλάδας. Όπως λέγεται χαρακτηριστικά, θεωρείται "η ομορφότερη από τις πόλεις της Ελλάδας που δεν έχει θάλασσα!!!". Αν τώρα εδώ πέφτει η ατάκα, "ώπα μεγάλε, κόψε κάτι", εμείς έχουμε κάθε καλή διάθεση να σας το αποδείξουμε μέσω των σελίδων αυτών! Καθίστε αναπαυτικά μπροστά από τον υπολογιστή σας, βάλτε στο cd σας κάτι από Τσιτσάνη, Βίρβο, Καλδάρα ή Μητροπάνο για να μπείτε στο κλίμα και ελάτε να σας δείξουμε την πόλη μας, τα Τρίκαλα!

Ο νομός είναι πλούσιος σε νερά και δύο από τους μεγαλύτερους Ελληνικούς ποταμούς, ο Πηνειός και ο Αχελώος έχουν τις πηγές τους στον Ν. Τρικάλων και συγκεκριμένα στην Πίνδο. Ο πρώτος αφού διασχίσει το μεγαλύτερο μέρος του Θεσσαλικού κάμπου χύνεται στο Αιγαίο μέσω της κοιλάδας των Τεμπών και ο δεύτερος, διασχίζοντας τον ορεινό όγκο της Πίνδου αποτελεί το φυσικό σύνορο με την Ήπειρο, χύνεται στην θάλασσα του Μεσολογίου.

Ο πληθυσμός του Ν. Τρικάλων κατά την απογραφή του 1991 ανέρχεται σε 139.000 κατοίκους, (19% του πληθυσμού της Θεσσαλίας και 1,3% της Ελλάδας) έχει πυκνότητα 41 κατοίκους ανά τετρ. χλμ.

Στην πόλη των Τρικάλων κατοικεί το 35% του πληθυσμού του νομού, στις ημιαστικές περιοχές 10%, ενώ το 55% είναι αγροτικός πληθυσμός.

Ο νομός Τρικάλων περιλαμβάνει 2 επαρχίες, των Τρικάλων και Καλαμπάκας.

Δύο είναι οι κλασσικές ερωτήσεις που σου γίνονται όταν όταν συστήνεται κάπου ως Τρικαλινός. Πρώτον “τί κάνουν τα δύο στενά” (από το γνωστό τραγούδι του Βασίλη Τσιτσάνη ο οποίος ως γνωστόν είναι Τρικαλινός) και δεύτερο, "Ποια είναι τα τρία καλά των Τρικάλων"!

Ας τα πάρουμε με τη σειρά. Αυτός ο Σακαφλιάς μας έχει αφήσει τη ρετινιά... Κατ'αρχήν ποιος είναι ο κύριος, για τους μη γνώστες... Πρόκειται για έναν "μάγκα" του μεσοπολέμου, ο οποίος τη φήμη του -σε μεγάλο βαθμό- τη χρωστάει στο γνωστό τραγούδι. Όλοι λοιπόν πιστεύουν ότι τον Σακαφλιά τον φάγανε στα στενά της πόλης (ενδεχομένως στα στενά της παλιάς πόλης αφού κάτι τέτοιο ταιριάζει με τις περιγραφές) η πραγματικότητα όμως δεν είναι έτσι. Σύμφωνα με μαρτυρίες (και έρευνα του Πάνου Σόμπολου για το σωφρονιστικό σύστημα της χώρας), τον Σακαφλιά τον φάγανε άλλοι συγκρατούμενοί του στη φυλακή, στη στενή, εξού και τα "στενά". Δεν ξέρουμε τι έκανε και τον μπουζουριάσανε, ούτε βέβαια γιατί τον φάγανε, πλην όμως παρακαλούμε να ανακαλέσετε ό,τι κακό σκεφτήκατε για μας τους Τρικαλινούς μέχρι τώρα! Είμαστε αθώοι κ. Πρόεδρε!

Όσο για τα τρία καλά και εδώ τα πράγματα δεν είναι τόσο ξεκάθαρα. Σίγουρα ένα από τα καλά είναι το νερό της πόλης, ένα δεύτερο οι γυναίκες της πόλης (περιμένω κέρασμα κορίτσια!) και το τρίτο... ενδεχομένως το ποτάμι! Πάντως έχουμε και ωραίο χαλβά τύπου Φαρσάλων!

Τα Τρίκαλα είναι κτισμένα στο δυτικό άκρο του Θεσσαλικού κάμπου και έτσι μπορούν να συνδυάσουν τόσο την "άπλα" του κάμπου όσο και την μαγεία του βουνού. Σε αυτή ζούνε περίπου 70 με 75.000 άνθρωποι, οι οποίοι τα τελευταία χρόνια βλέπουν την πόλη τους να αλλάζει. Μέσα στη δεκαετία του '90 ένα ρεύμα επανόδου έφερε πίσω στα πάτρια εδάφη νέο κόσμο, νέους ανθρώπους με νέες ιδέες και όρεξη για δημιουργία, έφερε επί της ουσίας ζωντάνια και ζωή στην πόλη, κάτι που μάλλον της έλειπε παλιότερα.

Αν και η επιχειρηματική δραστηριότητα στα Τρίκαλα δεν είναι και στο τσακίρ κέφι, εντούτοις οι βιομηχανίες της περιοχής τα τελευταία χρόνια κάνανε σημαντικά βήματα ανάπτυξης. Αν μάλιστα ο νομός δεν ήτανε δέσμιος μιας... ιδιόμορφης συγκοινωνιακής απομόνωσης λόγω της μορφολογίας της περιοχής, τότε τα πράγματα θα ήτανε καλύτερα. Δείτε τη σχετική σελίδα με τις προσβάσεις στην περιοχή και θα καταλάβετε.

Η ζωή στην πόλη κυλά ήρεμα! Αυτό άλλωστε είναι και το κύριο χαρακτηριστικό της Ελληνικής επαρχίας! Όλα αυτά που αγχώνουν καθημερινά τους ανθρώπους των μεγάλων πόλεων (της Αθήνας βασικά) στα Τρίκαλα

απλά... δεν υφίστανται. Για παράδειγμα δεν υπάρχει ο όρος "χρόνος για να πάω κάπου". Η πιο μεγάλη απόσταση είναι 10 λεπτά με το αυτοκίνητο, αν και αυτό είναι χρήσιμο μόνο σε περίπτωση βροχής! Βγαίνεις στο δρόμο (ή μάλλον στο πεζόδρομο αφού το κέντρο της πόλης είναι πεζοδρομημένο) λες μερικές δεκάδες καλημέρες, και χωρίς να το καταλάβεις... έχεις φτάσει στον προορισμό σου!

Όσο για τα Trikala by night και εδώ καλά τα πάμε. Η πόλη έχει πολλά club, bar, cafe και ότι άλλο σχετικό, ενώ για τους λάτρεις της ελληνικής ζωντανής μουσικής, κάθε σεζόν υπάρχουν τουλάχιστον 2-3 μουζουκτσίδικα! Άλλωστε τα Τρίκαλα έχουνε μια παράδοση στην λαϊκή μουσική και... τα μουσουκτσίδικα! Ιδιαίτερα ανεβασμένα είναι τα τελευταία χρόνια τα "παλιά Μανάβικα", μία περιοχή γεμάτη από παλιές αποθήκες η οποία αρχικά αναπλάστηκε προκειμένου να στεγάσει την λαϊκή αγορά. Μία βόλτα από τα στενά αυτά (κάτι σαν τα "Λαδάδικα") είναι πολύ κακή ιδέα εφόσον κάνετε δίαιτα. Με τόσα μεζεδοπωλεία δύσκολα θα αντέξετε στον πειρασμό! Τα νέα στα Τρίκαλα κυκλοφορούν γρήγορα. Δεν μιλάμε για τα κουτσομπολιά τα οποία ενδεχομένως είναι κάτι το οποίο θα μπορούσε να σε κάνει να φύγεις από μία επαρχιακή πόλη, αλλά για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Δύσκολα θα βρείτε άλλη πόλη στην Ελλάδα με τέσσερις (ναι τέσσερις) καθημερινές έγχρωμες εφημερίδες. Οι τρεις από αυτές (Ενημέρωση, Πρωινός Λόγος και Τρικαλινά νέα) κυκλοφορούνε σε σχήμα ταμπλόϊντ, ενώ η τέταρτη (Έρευνα) και παλιότερη μένει πιστή στο μεγάλο μέγεθος. Κυκλοφορεί επίσης και μία εβδομαδιαία (Διάλογος).

Παράλληλα στην πόλη λειτουργούνε καμιά 10ρια ραδιοφωνικοί σταθμοί, ελάχιστοι όμως πλέον συνεχίζουν να το παλεύουν σοβαρά το πράμα.

Θεαμάτων συνέχεια με τους κινηματογράφους. Εκεί είναι γεγονός ότι δεν τα πάμε και πολύ καλά. Στην πόλη λειτουργούν δύο ιδιωτικοί κινηματογράφοι (ο ένας σα να χρειάζεται μία ανακατασκευή τα τελευταία 20 χρόνια), ο Δημοτικός κινηματογράφος με προβολές 6 μέρες την εβδομάδα αλλά και κινηματογραφική λέσχη με προβολές κάθε Δευτέρα βράδυ. Κατά τους θερινούς μήνες λειτουργεί ένας υπέροχος μικρός θερινός δημοτικός κινηματογράφος στο θεατράκι που βρίσκεται μέσα στο Φρούριο της πόλης. Πραγματική μαγεία!

Πολλά είναι επίσης τα πνευματικά σωματεία της πόλης και τεράστιο το έργο τους.

Όπως κάθε ζωντανός οργανισμός, έτσι και η πόλη μας, έχει τις συνήθειές της! Πιο κλασσική από αυτές, η βόλτα στην Ασκληπιού, τον κεντρικό πεζόδρομο της πόλης, ο οποίος κατά τους καλοκαιρινούς μήνες μετατρέπεται σε ένα ποτάμι κόσμου. Πέριξ αυτού δεκάδες καφέ με χιλιάδες καρέκλες. Τέτοια πυκνότητα κόσμου ούτε στην Ομόνοια δεν συναντάς! Εννοείται πως έτσι και περπατήσεις την Ασκληπιού με άτομο αντιθέτου φύλλου, σε έχουνε κατ' ευθείαν αρραβωνιάσει. Άλλη ονομασία της Ασκληπιού, "Βόλτα" αλλά και "νυφοπάζαρο"!

Η ΣΥΝΟΙΚΙΑ “ ΤΟ ΒΑΡΟΥΣΙ ”

Κατά μήκος της ανατολικής πλευράς του Φρουρίου, εκτείνεται η παλιά και παραδοσιακή συνοικία Βαρούσι.

Τα σπίτια του Βαρουσίου είναι κτισμένα μεταξύ του 17^{ου} και 19^{ου} αιώνα. Φτιαγμένα κατά βάση με ξυλεία και καλαμοτές, με πλίνθους στα διάκενα, είναι σοβατισμένα και βαμμένα με διάφορα χρώματα. Παλαιότερα αποτελούσε την αρχοντογειτονία των Τρικάλων.

Γραφικότητα στην συνοικία προσδίδουν οι στενοί δρόμοι, τα πολυτραγουδισμένα από το Τσιτσάνη “**Στενά του Σακαφλιά**”, πάνω από τους οποίους εξέχουν τα σαχνίσια των σπιτιών. Εδώ βρίσκονται οι περισσότερες και οι παλαιότερες εκκλησίες των Τρικάλων.

Ο ΠΟΤΑΜΟΣ ΛΗΘΑΙΟΣ

Τα Τρίκαλα χρωστούν πολλά από την ομορφιά τους στο γραφικό τους ποτάμι, τον **Ληθαίο**, που σύμφωνα με την μυθολογία, είναι ο **ποταμός της Λήθης**.

Τα Τρίκαλα διασχίζονται από τον παραπόταμο του Πηνειού **Ληθαίο**, ο οποίος δίνει ξεχωριστή ομορφιά και έναν άλλο αέρα στην πόλη. Ο Ληθαίος (ένα από τα σημεία αναφοράς της πόλης) έχει νερό όλο το χρόνο και μία βόλτα στις όχθες

του πραγματικά είναι μοναδική εμπειρία. Αν μάλιστα έχετε μαζί σας κάποια snack, οι πάπιες της περιοχής θα σας λατρέψουν!

Διασχίζει την πόλη διαγώνια από την ΒΔ έως την ΝΑ άκρη της. Οι όχθες του συνδέονται με πολλές γέφυρες με σημαντικότερη την **κεντρική** η οποία κατασκευάστηκε το 1886 από Γάλλους μηχανικούς και είναι μεταλλική. Το 1997 μετά από εκ βάθρων επισκευή της, πεζοδρομήθηκε και παραδόθηκε για χρήση από τους Τρικαλινούς και τους επισκέπτες της πόλης, πιο όμορφη από ποτέ.

Τα τελευταία χρόνια οι όχθες του Ληθαίου έχουν εξωραϊστεί. Κοσμούνται από πανύψηλα πλατάνια, αγριοκαστανιές και άλλα δένδρα που σε συνδυασμό με τα δένδρα των γύρω πλατειών, δημιουργούν έναν μοναδικό πνεύμονα πρασίνου και προσφέρουν τον πλούσιο ίσκιο τους σε όλους.

ΤΟ ΑΣΚΛΗΠΕΙΟ ΤΡΙΚΚΗΣ

Μαρτυρίες αρχαίων συγγραφέων αναφέρουν ότι από την αρχαία **Τρίκκη** καταγόταν ο **θεός της ιατρικής Ασκληπιός** και σ' αυτή υπήρχε το αρχαιότερο **Ασκληπιείο** που σημαίνει θεραπευτήριο.

Σε ανασκαφές που έγιναν κατά καιρούς στο κέντρο της πόλης, δίπλα στον μητροπολιτικό ναό του Αγ. Νικολάου, και που τον τελευταίο χρόνο με την χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν ενταθεί, η αρχαιολογική σκαπάνη έφερε στο φως:

- α. Λείψανα πολύ παλαιότερα της κλασικής εποχής,
- β. Ρωμαϊκό λουτρόνας διαστάσεων 40,50 X 30,50 του 3^{ου} μ.Χ. αιώνα.
- γ. Ελληνιστική στοά που απλώνεται σε όλη την έκταση του αρχαιολογικού χώρου.
- δ. Ελληνιστικό κτίριο με θαυμάσια ψηφιδωτά δάπεδα των ρωμαϊκών χρόνων. Τα ψηφιδωτά αυτά φέρνει στο φως σήμερα όλο και περισσότερο η αρχαιολογική σκαπάνη. Ανήκουν στην **Ρωμαϊκή περίοδο** και στο σπουδαιότερο από αυτά υπάρχει γνωστή μυθολογική σκηνή από τον **Διονυσιακό κύκλο**.

ΤΟ ΤΖΑΜΙ ΤΟΥ ΟΣΜΑΝ ΣΑΧ ή ΚΟΥΡΣΟΥΜ ΤΖΑΜΙ

Στα Τρίκαλα διατηρείται και πρόσφατα επισκευάστηκε και αποκαταστάθηκε πλήρως, ένα από τα καλύτερα τεμένη που υπάρχουν στον Ελλαδικό χώρο

Πρόκειται για το τζαμί του **Οσμάν Σάχ**, περισσότερο γνωστό σαν **Κουρσούμ τζαμί**.

Ο Οσμάν Σάχ βρέθηκε στα Τρίκαλα εξόριστος και κατά την παραμονή του στην πόλη έκτισε το θαυμάσιο αυτό τζαμί στα μέσα περίπου του 16^{ου} αιώνα. Το τζαμί αυτό σχεδίασε ο ελληνικής καταγωγής μεγάλος **αρχιτέκτονας Σινάν** και είναι το μοναδικό του έργο που βρίσκεται σε Ελληνικό έδαφος.

Έχει διαστάσεις 21,32 X 21,38 και η κορυφή του τρούλου του απέχει από το έδαφος 22,50 μ.

Ο θόλος που έχει διάμετρο 18 μ. είναι **μολυβοσκεπάστος**, στα Τούρκικα **Κουρσούν καπλαμίτς**, απ' όπου προέρχεται και η ονομασία του.

Ακριβώς δίπλα στο τζαμί βρίσκεται το με οκταγωνική κάτοψη **μαυσωλείο** του Οσμάν Σάχ, κτισμένο περίπου στα 1567-68.

ΤΟ ΦΡΟΥΡΙΟ

Στα Βόρεια δεσπόζει με τον όγκο του το μεσαιωνικό φρούριο της πόλης. Το αρχαίο φρούριο μετά από πολλές καταστροφές που υπέστη, ανακαινίσθηκε τον 6^ο μ.Χ. αιώνα, επί αυτοκράτορα Ιουστινιανού. Τελευταία επισκευάσθηκε από τους Τούρκους μετά τις θεσσαλικές επαναστάσεις του 1854 και 1878. Στο ψηλότερο διάζωμά του κατέληγε **υπόγειο υδραγωγείο** που ξεκινούσε από την Καλαμπάκα.

Στην ανατολική του πλευρά υπήρχε από την εποχή της Τουρκοκρατίας ο πύργος του ρολογιού της πόλης. Στην θέση του, κατασκευάσθηκε άλλος το 1936 που έχει ύψος 33 μ. και αποτελεί το **σήμα κατατεθέν της πόλης**.

ΛΑΪΚΗ ΑΓΟΡΑ-ΕΤΗΣΙΟ ΠΑΖΑΡΙ

Στο κέντρο της πόλης και συγκεκριμένα στην οδό 28^{ης} ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ και στους κάθετους σε αυτή δρόμους, γίνεται από πάρα πολύ παλιά, κάθε Δευτέρα, **η λαϊκή αγορά των Τρικάλων**. Στην λαϊκή αυτή προσέρχονται οι αγρότες των

κοντινών συνοικισμών και χωριών και πωλούν τα προϊόντα τους, κυρίως οπωροκηπευτικά, λαχανικά, φρούτα, κοτόπουλα, αυγά κ.λ.π.

Ακόμα κάθε χρόνο, μεταξύ 14 και 21 Σεπτεμβρίου, γίνεται στα Τρίκαλα η μεγάλη ετήσια **εμποροπανήγυρη**, που είναι ένα από τα μεγαλύτερα και αρχαιότερα παζάρια της χώρας μας.

ΟΙ ΝΑΟΙ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ

Στην πόλη και συγκεκριμένα στην περιοχή του Βαρουσίου υπάρχουν πολλοί παλαιοί ναοί:

Αγίων Αναργύρων Κοσμά και Δαμιανού. Ανακαινίσθηκε το 1575.

Αγίου Δημητρίου. Πριν το 1588

Αγίου Ιωάννου του Ελεήμονος και Αγίου Παντελεήμονος. Τέλος 16^{ου} αιώνα.

Αγίου Ιωάννου του Προδρόμου. Το 1674.

Αγίας Μαρίνας. Το 1766.

Αγίας Παρασκευής. Το 1843

Παναγίας Φανερωμένης. Το 1853

Αγίας Επισκέψεως. Το 1877

Αγίου Νικολάου. 1948-1960. Είναι ο μητροπολιτικός ναός της πόλης. Κτίσθηκε στην θέση παλαιότερου (1870), ο οποίος καταστράφηκε από βομβαρδισμό γερμανικών αεροπλάνων στις 15.4.1941.

Εκτός του Βαρουσίου υπάρχουν οι ναοί:

Αγίου Στεφάνου. Κτίσθηκε αρχικά τον 14^ο αιώνα. Ο ναός κάηκε το 1882 και ξανακτίσθηκε στην ίδια θέση.

Αγίων Κων/νου και Ελένης. 1881-1886.

Προφήτη Ηλία. 1897-1902.

Ζωοδόχου Πηγής Σαραγίων. 1932.

Αγίου Αθανασίου στην συνοικία Αγίας Μονής. 1930-1934.

ΠΥΛΗ

Στην είσοδο μεγαλοπρεπούς φαραγγιού που χωρίζει τα βουνά Κόζιακας και Ίταμος, δυτικά των Τρικάλων, στα ριζά της Πίνδου, βρίσκεται η κωμόπολη της Πύλης, έδρα του ομώνυμου Δήμου. Δίπλα στην πόλη περνά ο Πορταϊκός ποταμός ο οποίος την χωρίζει από τον συνοικισμό Πόρτα-Παναγιά. Με πληθυσμό 1991 κατοίκων η Πύλη παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον γιατί βρίσκεται στο κέντρο σπουδών βυζαντινών και μεταβυζαντινών μνημείων, αλλά και γιατί αποτελεί το πέρασμα προς τα γραφικά χωριά του Ασπροποτάμου και την Άρτα.

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΠΟΡΤΑΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ Ή ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΜΕΓΑΛΩΝ ΠΥΛΩΝ

Ο ναός Πόρτα-Παναγιάς, ήταν το καθολικό της Ιεράς Μονής Μεγάλων Πυλών. Βρίσκεται στον οικισμό "Πόρτα" στα βόρεια του Δήμου Πύλης και επί της όχθης του Πορταϊκού ποταμού. Σήμερα λειτουργεί ως ναός και είναι επισκέψιμος.

Ο ναός είναι σταυρεπίστεγος που κτίστηκε στα 1283 από τον Σεβαστοκράτορα Ιωάννη Άγγελο Δούκα Κομνηνό. Ο εξωνάρθηκας ανήκει στον τύπο του οκταγωνικού εγγεγραμμένου με γωνιακές ημικυκλικές κόγχες και ισόπλευρο τρούλο. Στο τέμπλο υφίστανται ψηφιδωτές εικόνες Χριστού και Παναγίας, σε ανάστροφη θέση (1283-1289). Οι τοιχογραφίες που έχουν εναπομείνει στον κυρίως ναό όπως κι αυτές του νάρθηκα χρονολογούνται στον 18ο αιώνα.

Στο πλαίσιο των αναστηλωτικών και στερεωτικών εργασιών πραγματοποιήθηκε ανασκαφική έρευνα στο δάπεδο του ναού, που έφερε στο φως το παλαιό δάπεδο του ναού, όπως και πολλά αρχιτεκτονικά μέλη, αρχαίου ναού, σε δεύτερη χρήση

ΤΟΞΩΤΗ ΓΕΦΥΡΑ ΠΟΡΤΑΪΚΟΥ

Βρίσκεται 1 περίπου χλμ ανηφορίζοντας από την Πύλη και έχει κτισθεί το 1514 από τον Άγιο Βησσαρίωνα. Η γέφυρα αυτή ήταν η μοναδική μέχρι το 1936, που συνέδεε τον κάμπο με την περιοχή του Ασπροποτάμου. Είναι μονότοξη με μήκος 67 μ., πλάτος 2,05 μ. και μέγιστο ύψος 30,50 μ.

ΕΛΑΤΗ-ΠΕΡΤΟΥΛΙ

Σε υψόμετρο 1090 μέτρων και απόσταση 50 χιλιομέτρων από τα Τρίκαλα, μετά την Ελάτη, συναντούμε το χωριό Περτούλι. Χτισμένο αμφιθεατρικά στην πλαγιά βουνού αποτελούσε στο παρελθόν τόπο συνάθροισης των κτηνοτρόφων της περιοχής.

Σήμερα αυτό που κάνει το χωριό να ξεχωρίζει είναι τα γραφικά πέτρινα σπίτια του με τις κόκκινες ή πέτρινες στέγες. Το Περτούλι είναι λιγότερο τουριστικά ανεπτυγμένο από την κοντινή Ελάτη, με λιγότερα αλλά υψηλότερης ποιότητας και αισθητικής καταλύματα.

Διαθέτει χιονοδρομικό κέντρο το οποίο λειτουργεί στη θέση «Λιβάδια Περτουλίου» με μικρή σχετικά πίστα , που απευθύνεται κυρίως σε λιγότερο έμπειρους σκιέρ , εξοπλισμένη όμως με σκί-λιφτ και πρόσφατα με τελεφερίκ.

Στην ίδια θέση «Λειβάδια Περτουλίου» λαμβάνει χώρα κάθε χρόνο και το Πανελλήνιο Αντάμωμα των Σαρακατσαναίων. Καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου επίσης μπορείτε να κάνετε ιππασία, τοξοβολία, ποδηλασία και άλλα σποτ του βουνού (εμείς προτιμάμε...αυτό του ύπνου!).

Εδώ πρέπει να τονίσουμε ότι το δάσος Περτουλίου είναι ένα από τα πιο όμορφα και καλοδιατηρημένα δάση ελάτης στην Ελλάδα. Σ 'αυτό έχει συμβάλει το γεγονός ότι την εκμετάλλευση και χρήση του εν λόγω δάσους έχει με εκατονταετές συμβόλαιο το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης Πλήρως εναρμονισμένες με το φυσικό περιβάλλον είναι και οι εγκαταστάσεις του Πανεπιστημίου στο Περτούλι , στις οποίες κατά τους θερινούς μήνες γίνεται η πρακτική εξάσκηση των φοιτητών Δασοπονίας. Και ο δρόμος συνεχίζει στα επόμενα πανέμορφα ορεινά χωριά του Δήμου Αιθίων , Νεραιδοχώρι , Δέση , Πύρρα , μέχρι την Κοινότητα Ασπροποτάμου και τις πηγές του πολυσυζητημένου Αχελώου.

ΑΠΟ ΤΑ ΤΡΙΚΑΛΑ, ΣΤΑ ΤΡΙΚΑΛΑ: **ΜΙΑ ΟΜΟΡΦΗ ΚΑΙ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ ΔΙΑΔΡΟΜΗ**

Με σημείο αφετηρίας τα Τρίκαλα και με κατεύθυνση δυτικά προχωρούμε προς την Πύλη. Από την Πύλη ξεκινούν τα ίχνη της πιο γνωστής διάβασης της Νότιας Πίνδου, τα ίχνη της οποίας χάνονται στα βάθη των αιώνων. Με το πέρασμα αυτό εξυπηρετήθηκε η επικοινωνία της Θεσσαλίας με την Ήπειρο.

Ακολουθώντας ο επισκέπτης τον δρόμο αυτό, έχει την δυνατότητα να διανύσει μία από τις ομορφότερες διαδρομές της Ελλάδας.

Την αρχή της διάβασης χαράζει ο Πορταϊκός ποταμός, παραπόταμος του Πηνειού, μέσα σε ένα στενό πέρασμα σκεπασμένο από Πλατάνια, ανάμεσα στον Κόζιακα και τον Ίταμο. Σημείο στο οποίο βρίσκεται και η τοξωτή γέφυρα του Πορταϊκού. Ο δρόμος ανηφορίζει στις δυτικές πλαγιές του Κόζιακα, ανάμεσα από δάση βελανιδιάς στην αρχή, ενώ όσο το υψόμετρο μεγαλώνει κυριαρχεί το πεύκο και ο έλατος. Εξ ου και το όνομα της Ελάτης, το πρώτο χωριό που συναντάμε ανεβαίνοντας. Χωριό που παρουσιάζει τουριστική κίνηση όλον τον χρόνο.

Μετά το τέλος της ανάβασης το τοπίο επιφυλάσσει στον επισκέπτη μία ανεπανάληπτη έκπληξη: Πυκνά δάση εναλλάσσονται με τα μαγευτικά λιβάδια και το σκούρο πράσινο με το ανοικτό των λιβαδιών. Τα περίφημα Λιβάδια Περτουλίου. Πλαισιωμένα από το πανέμορφο Πανεπιστημιακό Δάσος του πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, αποτελούν έναν τεράστιο βιότοπο για πολλά είδη αγρίων ζώων, όπως ελάφια, ζαρκάδια, αρκούδες και λύκοι. Το δάσος αυτό επέλεξε η Α.Λ.Ε.Τ. σαν τόπο διεξαγωγής του αγώνα Rally Sprint που διοργανώνει κάθε χρόνο.

Στην περιοχή μπορεί κανείς να αναπτύξει πλούσια δραστηριότητα σε σπορ, όπως πεζοπορία, αναρρίχηση, τοξοβολία, ιππασία, ποδήλατο βουνού και τον χειμώνα σκι πίστας και βουνού.

Πολλά φιλόξενα ξενοδοχεία και ενοικιαζόμενα δωμάτια από την Ελάτη μέχρι το Νεραϊδοχώρι εξασφαλίζουν κατάλυμα στον επισκέπτη και στις αξιόλογες ταβέρνες της περιοχής μπορεί να γευθεί κανείς όλες τις τοπικές και μη νοστιμιές.

Το Περούλι και το Νεραϊδοχώρι αποτελούν τα βασικά σημεία αναφοράς της περιοχής.

Συνεχίζοντας την διαδρομή συναντάμε τα χωριά Πύρρα, Δέση, Αγ.Νικόλαο μπαίνοντας ταυτόχρονα στην περιοχή του Αχελώου. Η περιοχή προσφέρεται για κυνήγι εκτός ελεγχόμενης περιοχής και για ψάρεμα πέστροφας στα άγρια νερά του Αχελώου. Άδενδρες περιοχές στην αρχή στις πλαγιές της Πίνδου και των Τζουμέρκων προχωρούμε και φτάνουμε στο Γαρδίκι και την Αθαμανία. Αγία Παρασκευή στην συνέχεια και το τοπίο σιγά σιγά αλλάζει φτάνοντας προς τα Τρία Ποτάμια.

Περιοχή όπου ο Αχελώος δημιουργεί ένα εκπληκτικό τοπίο με κάθε λογής δένδρα που σε συνδυασμό με την ροή του ποταμού προσφέρουν στον επισκέπτη μία εκπληκτική φύση.

Μηλιά, Πολυθέα, Καλλιρόη, Κρανιά, Δολιανά είναι χωριά του της περιοχής και αξίζει να επισκεφθεί κανείς στα Δολιανά την Ι. Μ. Τιμίου Σταυρού η οποία έμελλε να μείνει στην ιστορία της αρχιτεκτονικής για την μοναδικότητα και την πολυπλοκότητα του τύπου που ακολουθεί το καθολικό της. Πολύτρουλος ναός με πολυγωνικές αψίδες και πλούσιο γλυπτό διάκοσμο χρονολογείται από τα 1729.

Συνεχίζοντας την κατάβαση προς τον Θεσσαλικό κάμπο προς την πλευρά της Καλαμπάκας συναντάμε τα χωριά Αμάραντος, Καστανιά, Μυλότοπος. Το τοπίο ξαναλλάζει και η καστανιά, η βελανιδιά, η οξιά και τα οπωροφόρα δένδρα κυριαρχούν. Αφού περάσουμε το Μουργκάνι όπου και η συμβολή των δύο σκελών του Πηνειού ποταμού, μέσω Καλαμπάκας ξαναφθάνουμε στα Τρίκαλα απ' όπου και ξεκίνησε αυτή η περιήγησή μας.

Όλα αυτά τα χωριά τον χειμώνα κατοικούνται από ελάχιστους μέχρι κανέναν κάτοικο. Το καλοκαίρι όμως σφύζουν από ζωή.

Συνολικά η διαδρομή αυτή αριθμεί περίπου τα 170 χλμ όλη ασφαλτοστρωμένη και χαρακτηρίζεται από την μοναδικότητα της και την ποικιλία του τοπίου της. Ωραιότερη εποχή του χρόνου για επίσκεψη στην περιοχή είναι το τέλος της άνοιξης και το καλοκαίρι και αξίζει να επισκεφθεί κανείς τα πανηγύρια των χωριών στις γιορτές του Πρ. Ηλία, της Αγ. Παρασκευής, του Σωτήρος και της Παναγίας.

ΤΟ ΚΑΡΝΑΒΑΛΙ ΤΗΣ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ

Τα τελευταία χρόνια το Καρναβάλι έχει αναδειχθεί σε ένα από τα πιο πετυχημένα στη Θεσσαλία και η φήμη του εξαπλώνεται συνεχώς σε όλη την Ελλάδα.

Οι εκδηλώσεις του καλύπτουν όλη την τελευταία εβδομάδα της Αποκριάς, με χορούς, παρελάσεις μεταμφιεσμένων κλπ.

Την Κυριακή μετά την λειτουργία στο προαύλιο της εκκλησίας της Παναγίας, όλοι μαζί χορεύουν τον αργόσυρτο χορό “κάτω στον Άγιο Θόδωρο”.

Την Καθαρή Δευτέρα ο Δήμος προσφέρει πατροπαράδοτη φασολάδα και άλλα νηστίσιμα στην τοποθεσία “Τζέρτσι” όπου γίνεται και διαγωνισμός για το πέταγμα του χαρταετού.

Η Καλαμπάκα διαθέτει επίσης Πίστα Ανεμοπτερισμού και Βράχο Αναρρίχησης για τους φίλους της περιπέτειας.

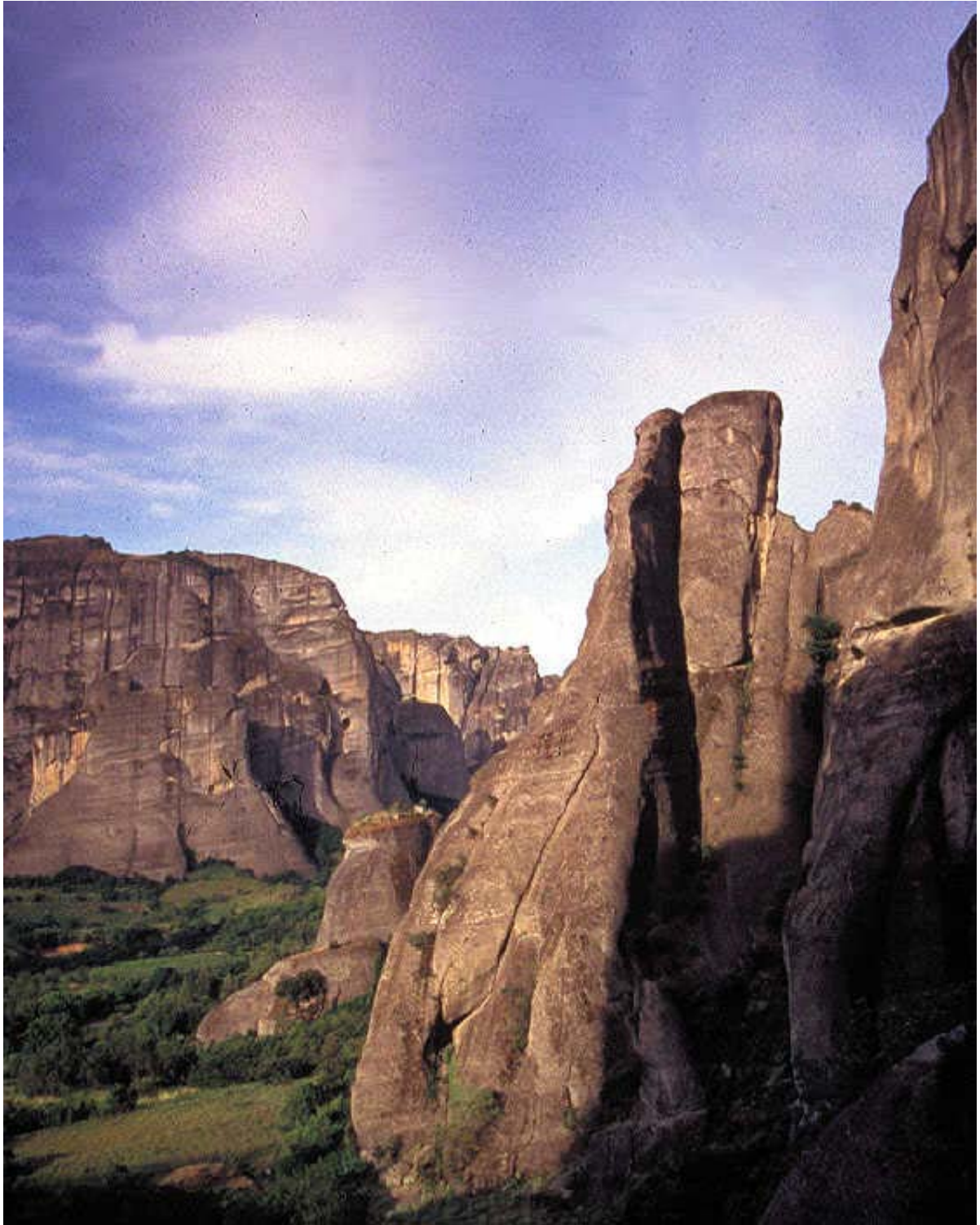
ΜΕΤΕΩΡΑ

Τα Μετέωρα βρίσκονται στην Κεντρική Ελλάδα, στο νομό Θεσσαλίας. Αυτό που κάνει την περιοχή των Μετεώρων να ξεχωρίζει είναι τα κτισμένα, πάνω στους πέτρινους Πύργους, Μοναστήρια. Το πλήθος των αναρριχητικών αλλά και πεζοπορικών διαδρομών προσελκύει όλο των Χρόνο μεγάλο αριθμό τουριστών στα Μετέωρα.

Είναι σήμερα το μεγαλύτερο και το σημαντικότερο μετά το Άγιο Όρος μοναστικό συγκρότημα του ελλαδικού χώρου. Τα πρώτα ίχνη της ιστορίας τους, εμφανίζονται από τον 11ο αιώνα, όταν εγκαθίστανται εδώ οι πρώτοι ερημίτες.

Σήμερα αποτελούν έναν από τους σημαντικούς σταθμούς του πολιτιστικού χάρτη της Ελλάδος, ενώ η UNESCO τα έχει χαρακτηρίσει ως παγκόσμιο φαινόμενο πολιτιστικής κληρονομιάς.

Οι σημαντικότερες μονές των Μετεώρων είναι:

1. ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΤΕΩΡΟΥ

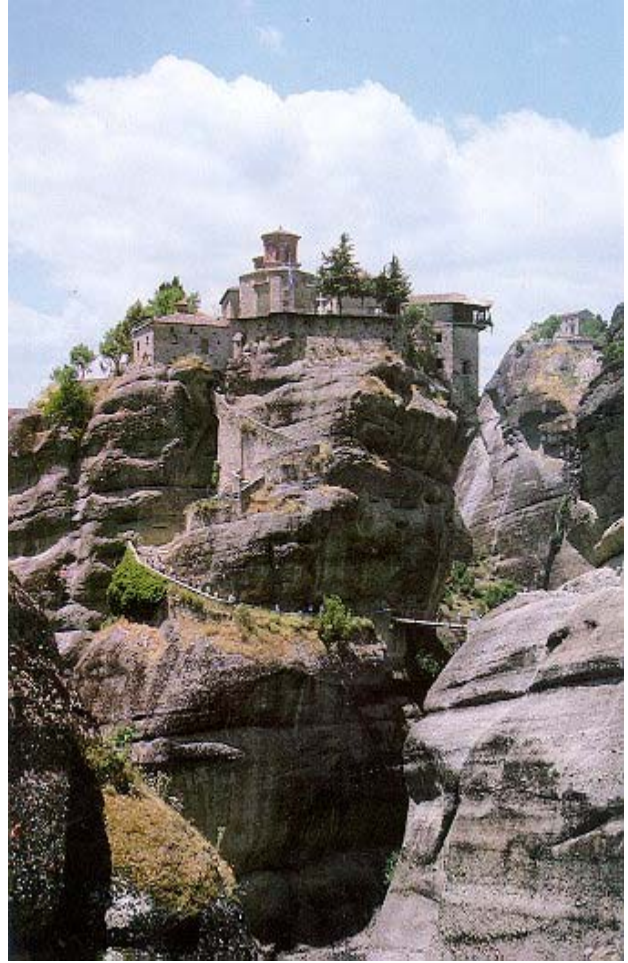
Είναι η μεγαλύτερη μονή του Μετεωριτικού συνόλου. Αποτελείται από το καθολικό που τιμάται στη Μεταμόρφωση του Σωτήρος, κτίστηκε στα μέσα του 14ου αιώνα και στα 1387-88, και τοιχογραφήθηκε στα 1483 και 1552. Η παλαιά Τράπεζα της μονής λειτουργεί σήμερα ως Μουσείο. Πρόσφατα γιορτάστηκαν τα 600 χρόνια από την ίδρυση της Μονής.

M meteo

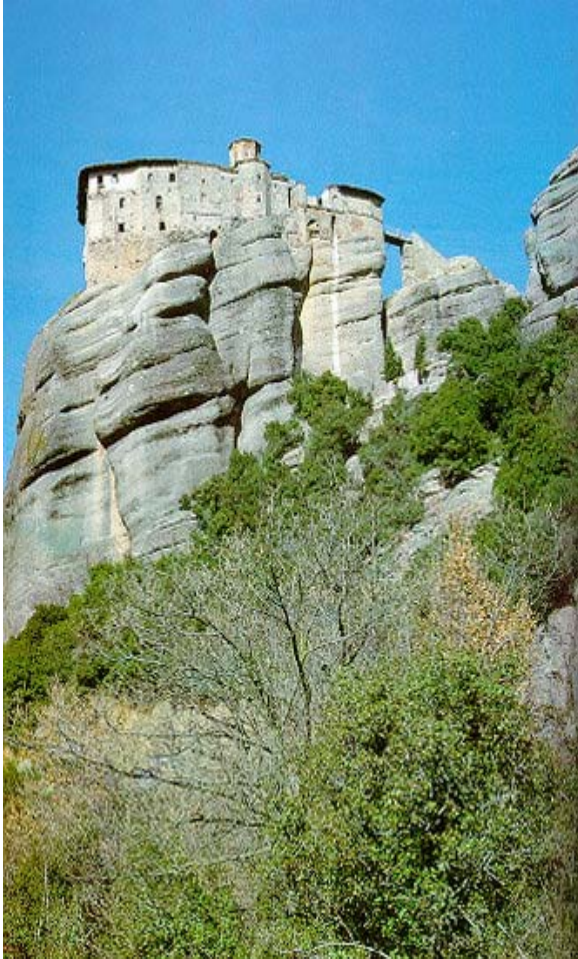
2. ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΒΑΡΛΑΑΜ

Είναι η δεύτερη μονή, μετά το Μεγάλο Μετέωρο, σε έκταση και σε μέγεθος. Αποτελείται από το καθολικό αφιερωμένο στους Αγίους Πάντες που είναι αθωνίτικου τύπου με ευρύχωρο εσωνάρθηκα (λιτή) με τρούλο. Κτίστηκε στα 1541 - 42 και αγιογραφήθηκε το 1548, ενώ ο εσωνάρθηκας, αγιογραφήθηκε στα 1566. Η παλιά Τράπεζα της μονής είναι σήμερα μουσείο, ενώ στα βόρεια υφίσταται και το παρεκκλήσι των Τριών Ιεραρχών που κτίστηκε στα 1627 και αγιογραφήθηκε στα 1637.

3. ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΡΟΥΣΣΑΝΟΥ

Είναι αφιερωμένη στην Μεταμόρφωση του Σωτήρος, αλλά τιμάται και η Αγία Βαρβάρα. Το καθολικό της μονής που είναι αγιορείτικου τύπου κτίστηκε στα μέσα του 16ου αιώνα και αγιογραφήθηκε στα 1560. Το καθολικό, όπως και τα δωμάτια υποδοχής, βρίσκονται στο ισόγειο, το αρχονταρίκι, άλλα κελιά και βοηθητικοί χώροι υπάρχουν στους δύο άλλους ορόφους.

Η Ιερά Μονή Ρουσσάνου είναι μια μονή της οποίας η ιστορία χάνεται μέσα στην παράδοση. Υπάρχουν, όμως, ελάχιστα στοιχεία σχετικά με την ίδρυση του μοναστηριού. Πιστεύεται ότι πρώτος οικιστής του μοναστηριού ήταν ο Ρουσάνος ο οποίος, πιθανότατα, καταγόταν από το χωριό Ρωσάνα. Σύμφωνα με άλλους υποστηρίζεται ότι το μοναστήρι έχει ιδρυθεί από τους ιερομόναχους Νικόδημο και Βενέδικτο το 1288. είναι βέβαιο, όμως, ότι ύστερα από την συγκατάθεση του Μητροπολίτου της Λαρίσης Βησσαρίωνα και του Ηγούμενου του Μεγάλου Μετεώρου το 1545 δυο αδέρφια ιερομόναχοι από την Ήπειρο, ο Μάξιμος και ο Ιωάσαφ, έκτισαν το Καθολικό της μονής στα χαλάσματα της εκκλησίας της Μεταμορφώσεως του Χριστού. Ανακαίνισαν τη μονή και λειτούργησε με μορφή κοινοβίου.

Η εξέλιξη του μοναστηριού δεν είναι γνωστή. Όμως κατά τους τελευταίους αιώνες παρατηρήθηκε σταδιακή παρακμή μέχρι το 1940. Κατά καιρούς λεηλατήθηκε πολλές φορές από αλλόθρησκους εισβολείς και αγνώστους κακοποιούς. Όσα χειρόγραφα και κειμήλια διασώθηκαν φυλάσσονται στη Μονή Μεγάλου Μετεώρου.

Για είκοσι χρόνια από το 1950 η γερόντισσα Ευσεβία διατήρησε το παλιό αυτό κτίσμα. Το κτίσμα έχει τρεις ορόφους και σήμερα λειτουργεί σαν γυναικείο μοναστήρι.

Στο ισόγειο βρίσκεται η εκκλησία της Μεταμόρφωσης όπως και τα δωμάτια υποδοχής. Στους άλλους δύο ορόφους βρίσκονται άλλα κελιά και βοηθητικοί χώροι.

Ο ναός της Μεταμόρφωσης, με το ιερό του να στρέφεται προς τον βορρά, είναι δικίονος, σταυροειδής με τρούλο και νάρθηκα. Οι αγιογραφίες του Καθολικού έγιναν το 1560 από αγιογράφους της Κρητικής Σχολής, οι οποίες είναι ανυπόγραφες, αλλά διατηρούνται σε πολύ καλή κατάσταση παρά το πέρασμα των αιώνων, καθώς και το ξυλόγλυπτο επιχρυσωμένο τέμπλο.

Δεξιά υπάρχουν δύο τοιχογραφίες της Αγίας Βαρβάρας, σε αξιόλογη κατάσταση ενώ στον θόλο ο Παντοκράτορας έχει υποστεί φθορές από την υγρασία. Στους χορούς εικονίζονται η Ανάσταση και η Μεταμόρφωση του Χριστού πιο χαμηλά πολλοί στρατιωτικοί Άγιοι, ενώ στη νότια πλευρά ξεχωρίζουν οι μορφές του Κοσμά και του Ιωάννη Δαμασκηνού καθώς και η πολυπρόσωπη Κοίμηση της Θεοτόκου η οποία περιστοιχίζεται από τους Αρχαγγέλους Μιχαήλ και Γαβριήλ.

Ο Νάρθηκας είναι ολόκληρος φιλοτεχνημένος με εξαιρετος τοιχογραφίες. Στη δυτική του πλευρά, εικονογραφούνται μαρτύρια Αγίων ενώ στο υπέρυθρο της Πύλης, που οδηγεί στον κυρίως ναό, υπάρχει η «Ετοιμασία του Θρόνου» (πολυάνθρωπη παράσταση με αγγέλους και θνητούς και ένα πύρινο ποτάμι) ενώ πιο ψηλά προβάλλονται τρεις άγγελοι. Ο ένας κρατάει τα κατάστιχα με τις πράξεις της ψυχής που δικάζεται, ο δεύτερος τον ζυγό της δικαιοσύνης ενώ ο τρίτος απωθεί με την τρίαίνα τον διάβολο ο οποίος προσπαθεί να τραβήξει μαζί του στην κόλαση την ψυχή που δικάζεται.

Το μοναστήρι είναι ανοιχτό από 9πμ. έως 1μμ. Και από 3:30 έως 6μμ. Την Τετάρτη είναι κλειστό.

4. ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΑΓΙΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

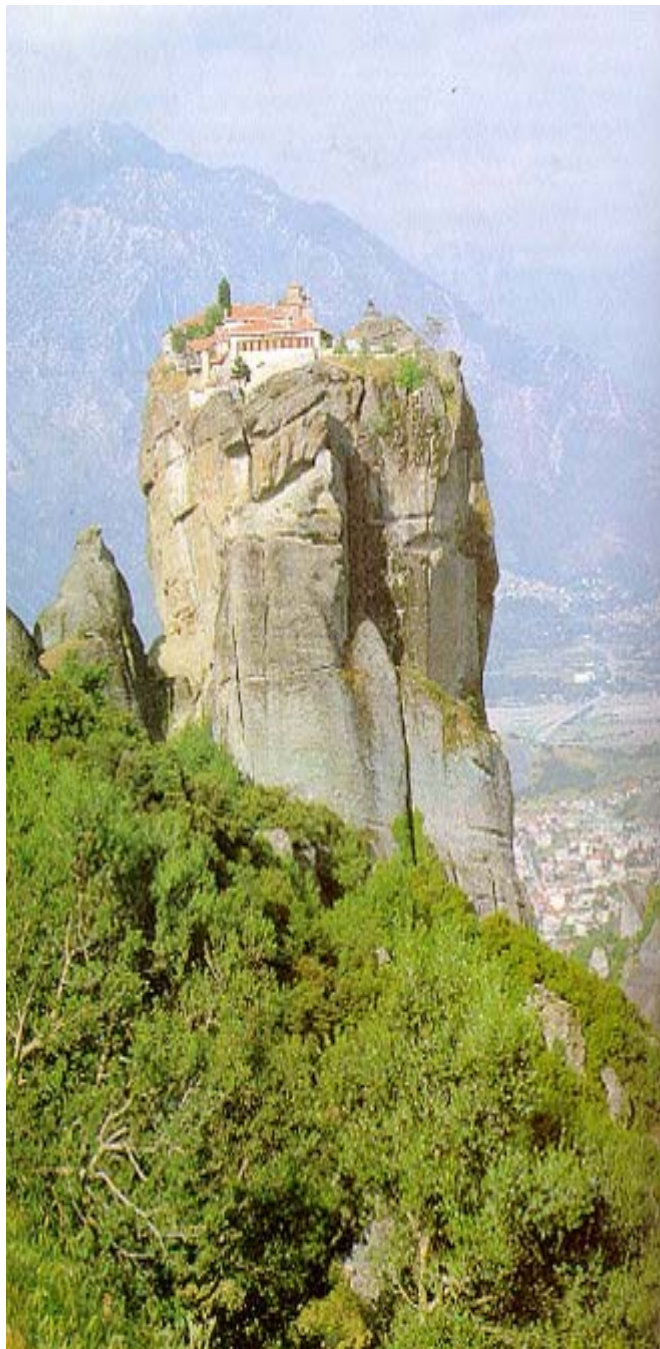

Είναι η πιο προσιτή μονή αφού δεν ανεβαίνει κανείς με σκαλιά. Ο μικρός μονόχωρος ναός του Αγ. Στεφάνου κτίστηκε στα μέσα του 16ου αιώνα και τοιχογραφείται στα 1545 ή λίγο αργότερα. Στα 1798 κτίζεται το σημερινό

καθολικό του Αγ. Χαραλάμπους, που είναι αγιορείτικου τύπου. Η παλαιά Τράπεζα της μονής λειτουργεί σήμερα ως Μουσείο.

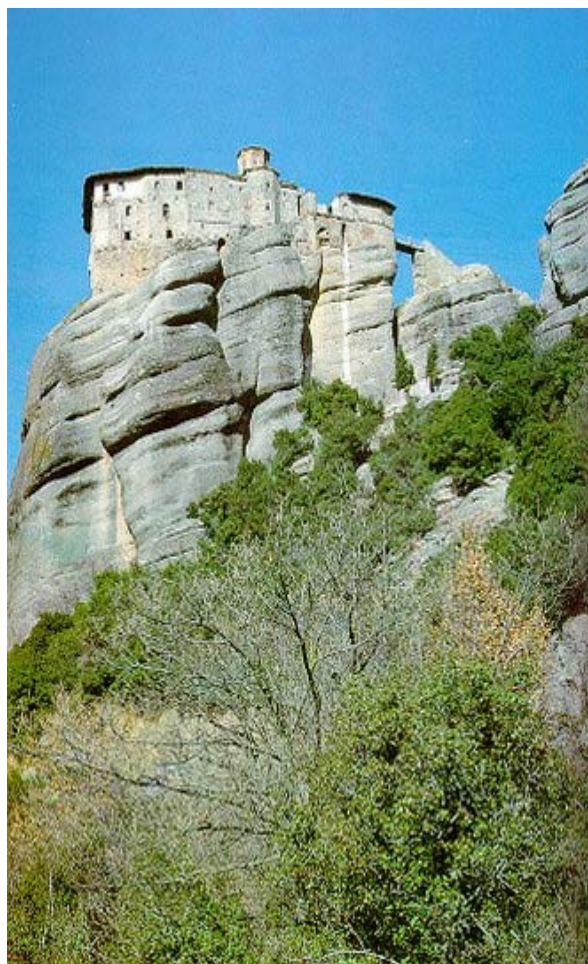
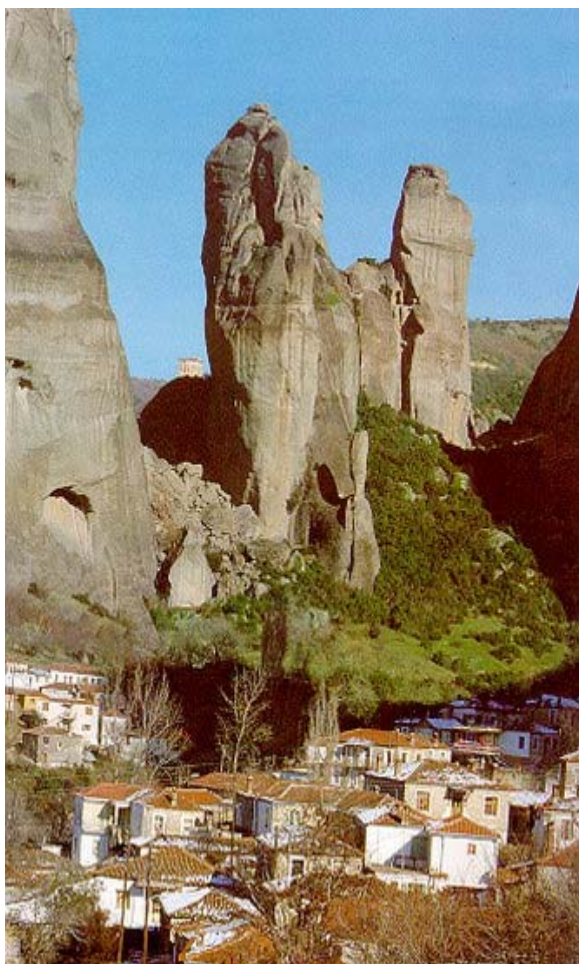
5. ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ

Έχει την πιο δύσκολη πρόσβαση, αφού φθάνει κανείς εκεί μέσα από βράχο και κοιλάδα. Ο σημερινός κυρίως ναός είναι μικρός σταυροειδής δικιόνιος ναός με τρούλο, ο οποίος κτίστηκε στα 1475-76 και αγιογραφήθηκε στα 1741. Ο ευρύς θολοσκέπαστος εσωνάρθηκας κτίστηκε στα 1689 και αγιογραφήθηκε στα 1692. Στα 1684 προστέθηκε δίπλα στο ναό ένα μικρό σκευοφυλάκιο.

6. ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΝΑΠΑΥΣΑ

Πολύ κοντά στο Καστράκι βρίσκεται η Ι. Μ. Αγ. Νικολάου Αναπαυσά. Είναι το πρώτο μοναστήρι που συναντά κανείς ανεβαίνοντας προς τα Μετέωρα. Λόγω της ιδιορρυθμίας του βράχου στην οποία είναι κτισμένη, η μονή δεν μπορούσε να αναπτυχθεί σε έκταση και αναπτύχθηκε σε αλλεπάλληλα πατώματα. Ανεβαίνοντας μέσα από μία στενή σκάλα συναντάμε το μικρό παρεκκλήσι του Αγ. Αντωνίου με υπολείμματα τοιχογραφιών του 14^{ου} αιώνα.

Ο ναός του Αγ. Νικολάου είναι μικρός μονόχωρος με εσωνάρθηκα και ανεγέρθηκε στις αρχές του 16^{ου} αιώνα. Στα 1527 σύμφωνα με την κτητορική επιγραφή αγιογραφήθηκε από τον περίφημο ζωγράφο της κρητικής σχολής Θεοφάνη Στρέλιτζα Μπάθα και αποτελεί το παλαιότερο έργο του μεγάλου αυτού καλλιτέχνη.

Σε όλες τις μονές πραγματοποιήθηκαν και πραγματοποιούνται αναστηλωτικές εργασίες, στα καθολικά, στα κελιά και στα άλλα κτίρια των χώρων αυτών, ενώ σε πολλά έχουν ολοκληρωθεί και οι εργασίες συντηρήσεως των τοιχογραφιών.

7. ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΝΔΗΛΑΣ

Σε βαθούλωμα βράχου απέναντι από το Καστράκι βρίσκεται η Ι. Μ. Αγ. Γεωργίου του Μανδηλά. Δυστυχώς είναι προσιτή μόνο από τους πολύ ικανούς αναρριχητές, καθώς η πρόσβαση γίνεται με σχοινιά που κρέμονται στον απότομο βράχο.

Σύμφωνα με παλιό έθιμο οι Καστρακινοί, την ημέρα της γιορτής του Αγίου Γεωργίου κρεμούν μανδήλια. Η ίδρυση της μονής και σύμφωνα με στοιχεία που ανήκουν στην παράδοση, επειδή η μονή λόγω της δύσκολης πρόσβασης δεν έχει μελετηθεί, τοποθετείται στον 14^ο αιώνα.

8. ΝΑΟΣ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ

Ο Ναός της Κοιμήσεως της Θεοτόκου βρίσκεται στα ΒΑ του Δήμου Καλαμπάκας και αποτελούσε άλλοτε την Μητρόπολη της Επισκοπής Σταγών.

Ο ναός είναι ευρύχωρη τρίκλιτη βασιλική με υπερυψωμένο το μεσαίο κλίτος. Κτίστηκε πιθανότατα τον 10ο ή 11ο αιώνα, στη θέση παλαιοχριστιανικής βασιλικής, από την οποία διασώζεται τμήμα του ψηφιδωτού της δαπέδου, ενώ από τα υλικά του άμβωνα αυτής έχει ανασυγκροτηθεί ο σημερινός μαρμάρινος άμβωνας που σώζεται στο κέντρο του ναού. Από την παλαιοχριστιανική βασιλική διασώζεται επίσης το μαρμάρινο κιβώριο και το σύνθρονο. Εσωτερικά είναι κατάγραφος με τοιχογραφίες που χρονολογούνται από τον 12ο-17ο αιώνα. Στο ναό πραγματοποιήθηκαν αναστηλωτικές εργασίες και εργασίες συντηρήσεως των τοιχογραφιών.

ΣΠΗΛΑΙΟ ΘΕΟΠΕΤΡΑΣ

Το σπήλαιο Θεόπετρας βρίσκεται στη βορειοανατολική πλευρά του ασβεστολιθικού βράχου, που υψώνεται στην κοινότητα Θεόπετρας Καλαμπάκας και έχει είσοδο αψιδωτή. Το εσωτερικό του αποτελείται από μία κύρια αίθουσα 500 τ.μ. περίπου με μικρές κόγχες στην περιφέρεια.

Ο σχηματισμός του ασβεστολιθικού βράχου της Θεόπετρας τοποθετείται στην Ανώτερη Κρητιδική περίοδο (137.000.000 - 65.000.000 χρόνια από σήμερα). Η δημιουργία του σπηλαίου είναι κατά συνέπεια μεταγενέστερη της παραπάνω ηλικίας. Το σπήλαιο άρχισε να κατοικείται κατά τη Μέση Παλαιολιθική Εποχή (η οποία αρχίζει περίπου πριν 100.000 χρόνια).

Η ανασκαφή άρχισε το 1987 από την αρχαιολόγο Αικατερίνη Κυπαρίσση-Αποστολικά και συνεχίζεται επί εννέα χρόνια, ενώ υπάρχει προοπτική μακροχρόνιων ακόμη ανασκαφών.

Βρέθηκαν λίθινα εργαλεία Παλαιολιθικής - Μεσολιθικής και Νεολιθικής Εποχής, κεραμικά ευρήματα Νεολιθικά, οστέινα αντικείμενα από όστρεο κ.τ.λ.

Το σπήλαιο αυτό είναι το πρώτο που σκάβεται στη Θεσσαλία και το μόνο μέχρι στιγμής σ' όλη την Ελλάδα με ευρήματα που αρχίζουν από τη Μέση Παλαιολιθική Εποχή και φθάνουν μέχρι το τέλος της Νεολιθικής (3.000 π.Χ.) συνεχώς, και είναι σημαντικό γιατί δείχνει τη μετάβαση από τον Παλαιολιθικό στο Νεολιθικό τρόπο ζωής στον Ελλαδικό χώρο.

Δυστυχώς για τον επισκέπτη το σημαντικό αυτό μνημείο της περιοχής μας δεν είναι ακόμη επισκέψιμο.

Τέλος θα προτείναμε στους επισκέπτες να προγραμματίσουν τις εκδρομές που αναφέρουμε παραπάνω διότι θα εντυπωσιαστούν από τις ομορφιές του νομού μας και να επισκεφθούν τα μέρη που προτείνουμε.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

Η παραπάνω εργασία πραγματοποιήθηκε από τους μαθητές του Σχολείου μας υπό την επίβλεψη του καθηγητή Κ^ο Σιμόπουλου Χρ. για συμμετοχή στο υποέργο «Εξ' αποστάσεως πρόσβαση μαθητών στο δίκτυο». Το παραπάνω υποέργο αποτελεί μέρος του έργου Οδύσεια. Σε αυτό έλαβαν μέρος 10 σχολεία Πανελλαδικά. Σκοπός του έργου ήταν η ενθάρρυνση των μαθησιακών αναζητήσεων των μαθητών, και η εξοικείωση τους με τις σύγχρονες δικτυακές τεχνολογίες. Για το σκοπό αυτό εστάλη σε κάθε σχολείο ένας αριθμός modem, κάμερες και συνδέσεις dialup της Forthnet (δέκα τον αριθμό). Οι μαθητές του Σχολείου μας χωρίστηκαν σε ομάδες των 5 ατόμων η καθεμία με σκοπό τη συμμετοχή όλων των μαθητών της Α τάξης και ο αρχηγός κάθε ομάδας παρέλαβε τον εξοπλισμό όπου και τον εγκατέστησε στο δικό του PC. Έτσι οι μαθητές μπορούσαν να εργαστούν στο σπίτι τους να αντλήσουν τις πληροφορίες από το internet, να τις επεξεργαστούν αλλά και να ανταλλάσσουν μεταξύ τους μέσω email τις πληροφορίες τους ή να επικοινωνούν μέσω κάμερας. Το όλο υποέργο είχε την επίβλεψη των Κ^ο Μπακογιάννη Σ. και Χρονόπουλου Γ. και την υποστήριξη του ΜΙΘΕ από τους Βοσνιάδου Σ., Μωλλ Αθ., Κόλλια Βας., και Ρούσσο Π.

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε όλους τους παραπάνω για το ενδιαφέρον, την προθυμία και την βοήθεια που μας προσέφεραν.

Τα ονόματα των μαθητών που συγκρότησαν τις πενταμελείς ομάδες ακολουθούν στο παρακάτω πίνακα.

A/A	ΕΠΩΝΥΜΟ	ΟΝΟΜΑ
1	Βουτσελάς	Παναγιώτης
2	Γιαννακοπούλου	Νεφέλη
3	Δήμου	Βέρα
4	Ζαχαρή	Κων/να
5	Καρανάσιος	Κων/νος
6	Κόνιαρης	Θεοχάρης
7	Μητσόπουλος	Παναγιώτης
8	Μπλότσου	Αθανασία
9	Παρμακλή	Δήμητρα
10	Σαμαρά	Μαρία

Οι μαθητές της Α Λυκείου